

A természet titkos műhelye

MŰBÍRÁLAT - TÁRLAT - LXVI. évfolyam, 22. szám, 2022. június 3.

(Bálványos Levente kiállítása június 30-ig tekinthető meg a Fugában.)

Bálványos a térben és a konstrukcióban meglévő szabály-szabálytalanság viszonyát (is) kutatja, rámutat a belső strukturális összefüggésekre, figyelmünket ráirányítja a megismert konvenciók áthágására, amiből azután újabb összefüggések, léthelyzetek jönnek létre. „Nem egy szürrealista vagy absztrakt kép láttán az az érzésünk, hogy szemünk a természet titkos műhelyébe pillant és az élet szívverését tapintja” - írta Kállai Ernő 1947-ben. Bálványos Levente korunkban ugyanezeket a pillanatokot idézi meg számunkra kiállításával, melyet egyben hommage-nak tekint a Fuga nemrég elhunyt vezetője, az ikonikus építész és közösségszervező Nagy Bálint emlékére.

Bálványos Levente a Fugában bemutatott mini retrospektív kiállításán a címben idézett - és Kállai Ernőtől származó - kifejezés jutott eszembe. A Fuga Janáky Termének fekete falain különös fakonstrukciók, színes síkplasztikák és finom mívű rajzok, no meg grafit és gipsz kombinációjából létrehozott reliefek láthatóak. Betekintés egy alkotói világ esszenciális darabjaiba, és egyben abba a titkos műhelybe, melyben a természet jelenségei, anyagai rendszereződve műalkotássá válnak. Bálványos Levente a konkrét-konstruktivista iskola egyéni hangú alkotója. Az absztrakció hagyományait Malevicstől és Moholy-Nagytól kezdve akár Haász Istvánig követi, a sík és tér relációit, egymásra reflektálását vizsgálja. Olyan konstrukciókat hoz létre, melyekben a szerkezet finom elmozdulásai az egyszerű anyagok megnemesítésére lesznek képesek. Székek darabjainak újrendezésével a függőleges-vízszintes rendszerek bonyolult szövedékét alkotja meg (ez utóbbi munkái a korai korszak termései), vagy, mint legújabb fa falképein láthatjuk, geometrikus elemeket organikusra cserélve a levélformák megmetszésével már a táblakép irányát is megcélozza. A kis kiállítás kiemelkedő darabjai a gipszbe ágyazott grafitrudacsok, a Rotring ceruza legvékonyabb betétei. Ezek a grafitcsalkák hol belesimulnak a gipsz fehér anyagába, hol előmeredeznek, mint egy halom faág, lévén hogy vastagságuk gyakorlatilag az általuk létrehozható rajzi vonallal megegyezik. Olybá tűnik a nézőnek, mintha a ceruzarajzok megelevenednének. A plexilapok elegáns „szendvicsébe” helyezett munkák azután mintegy múzeumi leletként is hatnak. A néző értelmezheti leletként és féltve őrzött különleges rajzként e gipsz-grafit plasztikákat.

A tárlaton Bálványos régebbi és újabb keletű rajzait is kiállítja. Ezek egy része gondolatkísérletnek, rajzi vázlatnak, majdan elkészítendő nagyobb alkotás előképének tűnik, de néhány közülük fantasztikus építményé, katedrálissá, kaotikus - ám rendszerelvű - metropolisz víziójává nemesül.

Bálványos a térben és a konstrukcióban meglévő szabály-szabálytalanság viszonyát (is) kutatja, rámutat a belső strukturális összefüggésekre, figyelmünket ráirányítja a megismert konvenciók áthágására, amiből azután újabb összefüggések, léthelyzetek jönnek létre. „Nem egy szürrealista vagy absztrakt kép láttán az az érzésünk, hogy szemünk a természet titkos műhelyébe pillant és az élet szívverését tapintja” - írta Kállai Ernő 1947-ben. Bálványos Levente korunkban ugyanezeket a pillanatokot idézi meg számunkra kiállításával, melyet egyben hommage-nak tekint a Fuga nemrég elhunyt vezetője, az ikonikus építész és közösségszervező Nagy Bálint emlékére. A Janáky Terem fekete falain az élesen megvilágított, elegáns és halk szavú művek emlékeznek tehát és emlékeztetnek minket belső rendjeink kifejezhetőségére, a számba

vehető és felmérhető világ sokszínűségére, átalakíthatóságára és újrendezésére. Vagyis az alkotó jó cselekedetekre.